

ЛОЗАРСКИ ПРЪГЛАСЪ

МЕСЕЧНО
СПИСАНИЕ

ОРГАН
НА
СЪЮЗА НА БЪЛГАРСКИТЕ ЛОЗАРИ-ВИНАРИ.

Урежда : Редакционен комитет.

СЪДЪРЖАНИЕ

	Стр.
М. Михайлов. — Какво да се прави ?	109
В. П. Маринов. — Положението на лозарството в Франция	112
И. И. Хранков. — Оидиума и борбата против него . . .	116
Книжнина. Д. Бжчваров. — Присаждането и взаимно- образното влияние между подложката и присадника	119
Из чужбина и чуждия печат	121
Съобщения	124
Въпроси и отговори.	126

Ф О Н Д

за подпомагане „Съюза на българските лозари-винари“ и
сп. „Лозарски Преглед“.

Подобно на миналите години и през настоящата ще продължава събирането на доброволни помощи за засилване на Съюза и издръжка на списанието. Редакцията се надява, че всеки лозар и винар ще внесе по нещо за горната цел.

Редакцията моли г. г. сътрудниците и кореспондентите ѝ да побързат с изпращането на материал и сведения, за да не се забавя излизането на книжките.

Из „Наредби“*) на Министерството на Земледелието.

№ 9112. — 22.VIII. 1921 год. — До г. г. директорите на държавните средни и практически земеделски училища, директорите на катедрите, управителите на разсадниците, началниците на районните изпитателни станции. — Като Ви препоръчва Министерството единственото в България лозарско-винарско списание „Лозарски Преглед“, орган на съюза на българските лозари-винари, поканва Ви да абонирате повереното Ви учреждение за него, като същевременно се препоръчва и на учениците в земеделските училища.

Началник на отделението: Ив. Бързанов.

ЛОЗАРСКИ ПРЕГЛЕД

СПИСАНИЕ НА СЪЮЗА НА БЪЛГАРСКИТЕ ЛОЗАРИ-ВИНАРИ

Годишен абонамент 50 лева предплатени Обявления и реклами се приемат по обявените цени. Ръкописи не се връщат. Всичко, което се отнася до списанието, да се изпраща до редакцията в София,

Статии от „Лозарски Преглед“ може да бъдат препечатвани само с разрешение от редакцията му.

УРЕЖДА РЕДАКЦИОНЕН КОМИТЕТ.

М. Михайлов.

Какво да се прави?

Лозарите се оплакват, че продажбата на виното е слаба, цените много низки и постоянно спадали. И, действително, в големите лозарски центрове в северна България, като Сухиндол, Белачеркова, Лесковец и пр. цената на виното е спаднала до 7 лева литъра, а нежде дори и до 6 лева. При разходите, които по настоящем се правят при засаждането и отгледването на лозята и като се вземе предвид общото посъкъпване на живота, днешните цени на виното са съвсем не задоволителни и лозарството престава да се рентири. Действително, че днешното положение не е равносилно на остра лозарска криза, обаче, до нея ни дели само една крачка. Бъдещето на нашето лозарство и винарство не е преставало да вдъхва грижи на всички обществени деятелни работящи в тази област от народния ни поминък, обаче затрудненията дойдоха по-рано, от колкото се очакваха и дойдоха не тъкмо от там, от където се очакваха. Очакваха се затруднения и кризи от конкуренцията на чуждите вина и на фалшификацията. Днес вносът на чужди вина е намален до минимум, а фалшификацията не е в оня широк размер, за да задоволи пазаря и подобие гроздовото вино.

Също съвършено не основателно е владеещото мнение, че имаме свръхпроизводство и пазаря е претоварен с вина. Некой дори изчисляват, че в страната ни е произведено около 300 милиона литри вино, от което би следвало, че средно на глава се пада около 60 литри. В действителност, обаче, е произведено, според сведенията на акцизното отделение при министерството на финансите, само 52,700,000 литри. Това е измереното количество вино от акцизните власти след гроздобер 1921 год. Нека допуснем, че 10% от произведеното количество вино е укрито при измерването и че след като е

измерено виното да е произведено още 10⁰/₀ петиот. Тогава ще имаме около 63 милиона литри вино, или средно на човек около 12·5 литри за консумиране през годината. А България се реди между тия европейски държави, в които се консумира най-много вино и иде веднага след Франция и Гърция. Така за периода от 1895—1904 год. средната годишна консумация на вино в България е била на човек 104·5 литри. Наистина, днес биреното производство е увеличено в сравнение с това за времето през 1895—1904 год., но това увеличение не е в такъв размер, че да изаместе виното. Произведеното количество бира през 1921 година се равнява кржгло на 22 милиона литри или средно на човек се пада 4·5 литри. От целото производство на вино и бира у нас пада се на човек средно по 16·5 литри в годината за консумиране. Или годишната консумация на вино и бира днес съставлява едва 16⁰/₀ от тая за времето 1895—1904 год. От тези данни е ясно, какво днешното производство на вино у нас далеко не може да задавили нормалната консумация. Значи истинската причина е другаде. Ний мислим, че големите затруднения в пазаря на виното се коренят главно в слабата консумативна способност на широките народни маси. Консумацията изобщо на спиртните питиета и частно на виното намалява, намалява консумацията и на всички продукти и материали, които не са от абсолютна необходимост в живота на човека. Това се дължи на силното намаляване доходите на населението. Консуматорите на местното вино занаятчиите, чиновниците работниците и пр. плуват в мизерия и се лишават от всичко, само да могат да се нахранят. От там и слабата консумация на виното. Разбира се има и други причини, но те не играят такава решителна роля в това отношение в днешния момент. От тях трябва да споменем следните: 1) дългата верига посредници между производителите и консуматори, поради което купеното на евтина цена вино от производителя, се продава на консуматора на два пъти по-висока цена; 2) в кржчмите се продава не винаги хубово вино, а най-често такова с големи недостатъци, болно, фалисифицирано, разрежено с вода и пр. и по този начин консуматорите отбегват виното; 3) поради лоша лозарска практика и примитивна винарска техника произвеждаме вино от не много добро качество, което е предразположено на забавяване и най-често е с недостатъци: недостатъчно бистро, с чужд джж, излишна киселина, неприятен цвят и пр.; 4) високите данъци, с които се облага виното, повишава се цената му цена и идва на пазаря скжпо; 5) липсата на уредена винарска индустрия у нас, която в подобни случаи на намаляване консумацията и силното спадане цените на виното, да преработва евтените и с недостатъци вина в коняци и пр. и по този начин да регулира винения пазар. От по-големо

значение е конкуренцията на бирата и фалсифицираното вино, които намаляват консумацията на чистото вино, най-малко с 50%.

Тава са обективните причини за лошия пазар на виното у нас. Първата причина — намаляване консумацията вследствие лошото икономическо положение на широките народни маси, е съвсем нова и е рожба на бурното време, което още преживяваме. Другите причини са стари и постоянни.

Преди да разгледаме средствата за борба против констатираните причини, ще кажем, че затруднения в винения пазар има в всички лозарски страни, а особено силни са те в тези, които правеха износ на вино преди войната. Положението на французките и италианските лозари днес е много по тежко от това на българските, защото не могат да правят износ — Северна Америка забрани вноса на вино, Англия го затрудни чрез високи мита, а в цела Европа консумацията на спиртните питиета изобщо и частно на виното е силно намаляла поради общата икономическа нищета на народните маси. У нас положението е по-леко, защото производството ни е твърде малко, в сравнение с народонаселението ни. Една малко по-долу от средня лозарска година дори е в състояние да облекчи днешното тежко положение. Прочее, положението на лозарите безспорно е тежко, но то не е отчаяно, поне за тази година. Какво да се прави? Отговорът на този въпрос не може да бъде друг, от оня, който е даван вече много пъти в страниците на списанието. Първо трябва да се улесни консумацията, като се намалят посредниците между производителите и консуматорите. Значи кооперативно преработване на виното и кооперативна продажба, било като самите кооперативни изби откриват свои складове и кржчми в консумативните центрове, или влезат в връзка с потребителните кооперации и последните разпродават произведеното в кооперативната изба вино. С това значително ще се намали цената на виното. Успиредно с това ще се отстранят повечето от постоянните причини, които подтикваат голема част консуматори да прибегват до бирата и другите спиртни питиета. Чрез кооперативното производство и продажба ще се премахнат лошите, долнокачествени вина и фалсификацията; чрез кооперативната продажба, ще се премахне посредничеството на кржчмарите, ще се продава само хубаво здраво вино, на цени по-достъпни за консуматорите.

Работено по този начин улеснява се и борбата против бирата, фабричните спиртове и чуждия внос на вино.

Кооперативни изби и кооперативни кржчми е една практическа задача, която трябва да се разреши от българските лозари, в най-скоро време. С това ще се заздрави положението на лозарството ни и последното бързо ще се развие. Специално в днешното си тежко положение обаче, лозарите

биха могли да си помогнат, като изнесат виното си на кооперативни начала в консумативните центрове и влезнат направо в връзка с консуматорите и дребните крачмари, а слабите, болни и с недостатъци вина да се преварят на ракия, като за целта се набавят по-добри казани, като Егро или Дероа. Този начин на действие не е труден, не е свързан с големи разходи и бързо може да се приложи. За поефтеняване на виното, трябва да се намалят данжците, върху виното и джибрите, да се улесняват лозарите и кооперативните изби с достатъчно и подходящ кредит. Това са средствата, които можем да препоръчам на лозарите в борба с кризите в нашето лозарство днес и утре. По този въпрос се пише вече твърде много. Лозарите трябва да разберат, че имат големи общи интереси—да запазят лозарството като поминък и да добият по възможност най-голям приход от вложения в него труд и капитал. Крайно време е да преминем от думи към дела. Големия излишек на вино, който е складиран в Франция, Италия, Алжир и пр. търси непрестанно път и място за да се пласира. Ако не днес, утре можем да бъдем заплашени и от внос на чуждо вино. Поради слабата винарска техника и неорганизирания ни винен пазар, лозарството ни ще бъде задушено, защото ще дойдат вина с по-високи качества и ще пропядят нашето вино от пазаря в собствената ни държава.

Прочее, днешното тежко положение в продажбата на вината, трябва да стресне и вразуми лозарите, защото в очакване сме на тежка криза, която може да настъпи по-скоро или по-бавно, но сигурно ще настъпи. Средствата против днешните и утрешни затруднения и кризи в пласирането на виното са: висока лозарска и винарска техника, здраво, трайно и по възможност с по-високи качества вино, конкурентоспособни цени, солидна винена търговия. Дребните и средни лозари ще имат тези изгоди чрез кооперативните изби.

Положението на лозарството в Франция.

Годишите на всемирната война беха „Златния период“ на французкото лозарство, по признанието на самите лозари, които от филоксерната криза насам не сж имали такива печалби от лозята си. Въпреки големите трудности, с които бе сжпроводено отгледването на лозята през време на войната от една страна и главно поради липсата на достатъчно работни ръце, каквото винаги сж в оскъдност във Франция и материали за борбата против болестите, благодарение сравни-

телно доброто плодородие, а най-вече на високите цени на виното през и след войната, лозарите останаха задоволени от своя труд. Но не мина дълго време, лозарството се намери пред една криза, която още съществува и го застрашава да го компрометира в най-голема степен. От зачалото на миналата година насам настъпи един застои в продажбата на виното, която докара едно голямо спадане на цените, едва ли не по-долу от костуемата стойност. Компетентните лица, които водят французкото лозарство, отдават това на следующите две първостепени причини: високите данъци и такси, с които е обложено виното в самата държава и второ, че износа за странство е намален значително, най-много поради това, че известни държави, като Съединените Щати, гдето се внасяше голямо количество от най-скъпоцените вина, забраниха употреблението на спиртните питиета и въведеха така наречения „сух реежим“. Подобно нещо има в Норвегия и Финландия; а пак Англия, една от най-големите консоматорки на французките вина е наложила такива високи мита, което е равносилно с техното запрещение, същото са направили и други вносни страни, даже и Германия. Изглежда така също, че по много причини и вътрешната консумация на виното е намалена. Тази криза особено се чувствува за висококачествените и реномирани вина, които били най-много предмет на износ, отколкото обикновените, които се консумирали повечето в самата страна и се посочват факти, че в много прочути лозарски местности се изкореняват големи пространства лозя.

Какво значение за народното стопанство и икономическото състояние на Франция представлява лозарството, може да се види от долните данни:

Година 1919

Пространство на лозята:	Франция	1,500,000	хектара
	Алжир	180,000	„
	Всичко	1,680,000	хект.

Средно на хектар произведено вино	36 хл.
Средно костуема цена на 100 литри (1хл.) вино	115 фр.
Употребена ръчна работа	1,490,000 лица
Годишно производство на вино средно	60,000,000 хл.

1) Стойност на земята посадена с лозя

Според сегашната цена	20 милиарди
---------------------------------	-------------

2) Доходи получавани от държавата

Налог върху циркулацията на виното	336	мил. фр.
Такса върху консумацията	850	„ „
Поземлен данък	60	„ „
Данък върху дохода	2	„ „
Такса върху луксозните вина	20	„ „

Или 1 милиард 268 мил. фр. доход на държавата вжн от доходите, които имат общините.

Според изчисленията, стойността на производството от лозята иде непосредствено след пшеницата, даже стои и по-горе когато се вземе под съображение пространството на земите, които пшеницата завзема, защото лозяте ангажират много по-малко пространство и при това по-бедните почви, които немогат да се използват тъй доходно с други култури. Те са разпределени между 1,500,000 собственици, от тех заедно с търговията, която е предмет на лозовите продукти и свързаните други индустрии, се хранят не по-малко $7\frac{1}{2}$ милиона души или $\frac{1}{6}$ от целото население на Франция.

Ето защо лозарството във Франция е предмет на големи грижи от страна на държавата и обществените институции, както и на всички компетентни и учени специалисти и лица и една криза в него растроява целия стопански и икономически живот на страната. Французкото лозарство е страдало и други път от разни кризи, някои продължителни, други по-кжси, но са се дължали повечето на временни и вътрешни причини, които лесно са били отстранявани; но сегашната криза има по-дълбоки корени, по-сложна е и по-трудна, защото се дължи най-вече на външни причини, отстранението, на които едвам ли е възможно. Но французите не стоят в бездействие, за тех интересите на лозарството са борби на живот или смърт и всички фактори, които могат да улеснят разрешението на кризата са в първите редове на борбата. Една силна лозарска група от 180 души депутати начело на проф. Виала в парламента и други компетентни лозари води най-енергична борба за защита интересите на лозарството и осветлява общественото мнение и властите върху неговите нужди. От друга страна лозарските дружества, синдикати, комитети и пр. специалисти и публицисти, правят събрания, свикват конгреси, пишат в печата и излагат положението на лозарството.

От 13 до 18 март н. г. в Париж се е състояла така наречената „Народна седмица на виното“ организирана от разните лозари и винарски операции и дружества от цела Франция под председателството на S. H. Ricard бивш министър на земледелието и под покровителството на председателя на Републиката. Тържественото откриване е станало в понеделник на 13 март от Министра на Земледелието H. Chego в големата зала на Сорбоната. През течение на седмицата съж четени и разисквани повече от 30 реферати и рапорти по разни въпроси, които засягат производството, консомацията и търговията на вината, по интересите, от които ще споменем:

1) От D-r I. Bertillon директор на медико-хирургическата статистика във войската, върху „хрмнителното и хигиенично значение на виното“.

2) От M. Dastour, Baron d'Anthoman, Chobert върху „Продажбата и защитата на французките вина в разните американски държави.“

3) От E. Ravel, председател на кооперативната изба в Marsillargues, върху „Ролята на винарските кооперации в продажбата на вината.“

4) От P. Marcier, депутат и председател на кооперативната федерация в Шарант, върху „Кредита и производството.“

5) От Ch. Vavaseur, депутат, „Върху тарифите на транспорта на вината във вътрешността.“

6) От M. Roustan, сенатор, секретар на комисията по търговията в Сената, върху „Тарифите на транспорта на вината за странство.“

7) От M. Faure, върху „Морския транспорт на вината.“

8) От M. Ginestet, председател на винарския синдикат в Жирмон, върху „Таксите и наредбите, които тежат върху продажбата на вината.“

9) От M. Saillard, подпредседател на народния винарски синдикат, върху „Търговията с вина и банките.“

10) От M. Pradel, подпредседател на кржчмарския синдикат и Caillet, подпредседател на бакалския синдикат, върху „Ролята на кржчмите и другите питейни заведения за популяризиране на вината.“

11) От M. Rislei Dr Chauveau, върху „Домашното употребление на виното.“

Най-напред се обръща внимание на правителството при сключването на търговските договори с държавите, особено с тези, които бойкотират виното, да се запазят интересите на последното, като се намалят митата, с които е обложено, в замяна на продуктите, които се внасят във Франция.

Да се намалят също таксите и данжците, с които са обложени вината в самата страна;

Да се запази името на произхода на виното, както на французките вина така и на тези в другите държави, за да се отстрани имитацията;

Да се намалят тарифите по транзита на виното, както по сухо, така и по море;

Да се предприеме една борба, както във Франция така и в страните, в които са забранени спиртните питеета, за да се докаже, че употреблението на виното е най-сигурното средство против алкохолизма;

Лозарството и търговията с вино да създадат една обща и постоянна организация, която да представя на правителството всички полезни сведения при приготвянето на

търговските договори, със съгласието на представителите на другите видове от производството.

За да се популязира и усили консумацията на французките вина в странство, трябва да се вземат всички разумни мерки, като се запознаят служителите в хотелите, пазители на избите и кенлерите с хубавите французки вина, които да препоръчват на посетителите и виното да бъде винаги слагано в ресторантите и хотелите с определени цени, както и в параходите на морските колонии и в ресторантите по железниците.

Така също банките да улесняват кредита на лозарите и търговците на вина, особено при износа за странство.

Управлението по преследването на фалшификацията да следи най-строго и да не смесва разните вина по произходението им.

Пристигналите чужденци във Франция да се запознават с районите от които излизат прочутите вина като Бургундия, Бордо, Шампания и др.

Вжобщо да се направи всичко възможно за повдигане реномето на французкото вино, каквото е имало по-рано, както в другите държави така и в самата страна, употреблението на което да се популязира както в публичните заведения така и в домовете.

В. П. Маринов

И. И. Хранков.

Оидиума и борбата против него*).

(Действието на сярата и калиевия перманганат)

По гореозаглавения въпрос писахме през 1919 год., но сега, поради молбата на нови абонати, се връщаме по него. Преди всичко трябва да подчертаем какво по нашето разбиране, и за сега поне, в България Оидиума е една от най-грозните гроздови болести, защото е мъчно предотвратима и лекуема; туй поне за Варненско е факт. Не по-малко лошо е, гдето тази болест напада предимно гроздето — от образването до озряването му е най-опасния период.

Тази болест, която в онзи край е известна под турското название „Кюллеме“, от 1910 до 1919 год., гдето бехме непрекъснато, направи грамадни опустошения, а особено през годините 1914—1918, защото през тях години се явяваше, тжй да се каже, пожарна форма. Пред вид на туй през 1916 и 1917 години прибягнахме за борба с нея, в Евксинеградските

*) В отговор на няколко нови абонати между които и г. В. Пейчев от гр. Ямбол — писмото му от 7. VI. т. г.

лозя, посредством перманганатов разтвор още повече, че през предидущите години, перманганата бе доста употребен против сжщата болест и във Франция и то затуи, защото, както във Франция мнозина и на много места бяха в недоумение пред недостатжното действие на сярата, тжй и с нас се случи. За да се разбере по-ясно току що казаното, ще посочим, в няколко думи, борбата ни чрез сжщата и перманганата.

Сярата, като средство протав Оидиума, е била употребена отдавна — малко след пжрвото откриване на болестта в Англия; и до преди няколко години тя се смяташе за единственото церително, но не *рабикли*, лекарство. В сжщност трябва да признаем, че сярата е действувала *удовлетворително* против вжпросната грозна болест в години и места, гдето и когато се явява в слаб размер; напротив за години и места, гдето и когато се явява в *стихийна* форма, действието ѝ, макар тжврде ценно, е недостатжчно. За потвжрждение на току що казаното, привеждаме долните данни за пржсканията в Евксиноградските лозя през 1915 и 1918 години:

през 1915 г.				през 1918 г.			
I.	пржскане от 25 до 27.	V	I	пржскане от 20 до 24.	V	(н. ст.)	
II.	„ „ 10 „ 16.	VI	II	„ „ 22.	VI	до 1. VII	
III.	„ „ 19 „ 22.	„	III	„ „ 2.	„	5. „	
IV.	„ „ 27 „ 30.	„	IV	„ „ 8.	„	11. „	
V.	„ „ 7. „ 10.	VII.	V	„ „ 13.	„	15. „	
VI.	„ „ 13. „ 16.	„	VI	„ „ 18.	„	20. „	
			VII	„ „ 23.	„	25. „	

Вжпреки гореозначените пржскания, които, изобщо, са следвали с тжврде малжк промеждутжк и вжпреки че са почвани много рано — веднага при започване на цвтенето и са продължавали до зазрявяването на гроздето; вжпреки че пржскахме с добри сярпржскачки и с най-ситна и доброкачествена сяр, — вжпреки всичко туй джлжим да заявим, че при тамшните условия и при страшното развитие на болестта, последната не можахме да победим напжлно; напротив и през двете примерни години имахме 15—20% загуба.

Като констатираме туй, необходимо е сжщо да отбележим и друго — никак непржсканите лозя, или пржскани 1, 2—3 пжти, а при туй с недостатжчно грижи и внимание, несвоевременно и пр — такива лозя тжрпяха 70—75%, а даже и 90% загуба.

Действието на сярата се проявява *напжлно*, когато се пржска в ясно, сухо и топло време, защото от топлината трябва да се образува серния газ (серен двуокис), който действува вредно на болестта. Ето защо в хладно, облачно и особено в джждовно време, не се препоржчва пржскане;

сжщо сутрин рано при роса не е удобно, защото част от сярата се образува на малки топчици и пада по земята.

При цъвтенето, знае се, че сярата указва благотворно влияние, а особено при хладно, облачно и влажно време. Как точно се проявява туй добро влияние и на какво се дължи — точно не е установено, макар че има 2—3 хипотези.

Установено е, а и ние сме го констатирали, че, ако се пржска през извънредно горещо време и ако по листата и особено по зеленото грозде попадне, по една или друга причина, дебел пласт сярва впоследствие става „пригаряне“, туй пригаряне се обеснява с бавното и тихо горене (химическо) на сярата, при което се образува серния двуокис.

Пржскането трябва да се върши много грижливо и с добри сярпрожскачки; при пржскането сярата трябва да излиза във форма на мъгла и да обхваща *особенно пълно гроздето* и листата. На декар може да се разходва $\frac{1}{2}$ до 2 кгр. сярва в зависимост на самото пржскане — повече или по-малко грижливо, от сярпрожскачките, формата и разстоянието на лозите, количеството на гроздето и пр.

Борбата чрез перманганата се върши по два начина: 1) посредством перманганатови прахове и 2) с перманганатов разтвор. С праховете се пржска точно като със сярата.

Разтвор на перманганат се приготвя по следния начин: нужното количество от него — 110—125 гр. на 100 литри вода, се разтваря по един или друг начин; ние го туряме в зеблов или друг парцал и го потапяме в кацата с водата; от друга страна приготвяме, в друг съд, вариено мляко подобно на онуй при бордолезовия разтвор и, след разтварянето на перманганата, наливме разтвора от вартата при постоянно бъркане; приблизителното количество негасена вар за 100 литри вода, е 2—3 кгр.; вартата се туря главно за увеличаване прилепливостта на общия разтвор по гроздето.

Пржскането се върши със сжщите пржскачки, с които се пржска против пероноспората; самото пржскане се върши тжй, че гроздето трябва, *без друго, да се облива*, а туй може да се постигне като пржскалото се поставя *върху и около всеки грозд*. Пржскането с перманганатов разтвор може да се върши във всяко време — ясно, облачно, хладно, тихо или ветровито. Действието на перманганата върху спорите (семенцата) и мицелиите (коренчетата) на Оидиума е *сигурно* силно разрушително, но краткотрайно. Не един път сме наблюдавали гроздове буквално покрити с Оидиум, а 1—3 часа, след напржскването им, ставаха бистри и чисти като че нищо не е имало по тях. Ако заедно с сигурното и поразително действие на перманганата сжщото би траяло по-дълго, той би бил идеално средство против тази страшна болест. При благоприятни условия за развитието на последната, пржскания трябва да се вършат всеки 7—10 дни. Туй пржскане ние приложихме

в голям размер в Евксиноградските лозя и бяхме много доволни.

Понеже перманганата бързо и енергично *разрушава* всяка *органическа* материя, препоръчва се при пръскането да се обличат най-скъпите дрехи, пръскачите да внимават да не си мокрят ръцете с разтвора, а гумите на пръскачките да се мажат с някакво минерално, растително или друго масло.

Перманганат може да се намери в дрогерията и аптеките, а прахове сега никъде у нас няма.

Д. Бжчваров.

Присаждането и взаимнообразното влияние между подложката и присадника.

Господин В. П. Маринов, познатият наш агроном-специалист лозар, автор на книгата „Американските лози и възобновление на лозята“, е имал похвалната идея да напише и отпечата брошурата под горното заглавие с цел да запознае нашите специалисти и ръководители на лозарството с теорията на французкия професор по приложна ботаника Daniel върху взаимното влияние на подложката и присадника при присаждането на растенията, главно на лозата.

В сбита и ясна форма г. Маринов излага защищаваната с фанатизм от Daniel и други антиамериканисти теория за специфичните и тия от общото хранение изменения на растенията, вследствие присаждането им едно върху друго, от които, като практическо последствие, се явява намаление в устойчивостта към филоксерата на американската лоза, присадана с нашенската, намаляване и влошаване плода на последната, присадана върху първите, по голема чувствителност към разните болести и пр., с една дума изменения, които са толкова големи, че се създават дори нови видове, наречени хибриди от присаждането или безполови хибриди.

Във втората част от брошурата са изложени възраженията на тий наречените американисти на чело на професор Ravaz, Viala, Racotet и др.; тези възражения са тий силно обосновани върху резултати от многобройни опити и наблюдения, извършени в голем мащаб, че оборват по един несъмнен начин твърденията на Daniel.

Едно нещо, обаче, което прави впечатление и което би могло да заблуди някои от четателите, е онази част от предговора на брошурата, където авторът казва, че счита, какво „познаването-теорията на Daniel от нашите специалисти и ръководители на лозарството ще бъде от голема полза за тях, а така също и за самите практики-лозари; тя ще им да-

де възможност да виждат истинското положение на нещата и да не отдават всичката вина за недоброто виреене на някои лозя било на материяла, че бил зелен, на лошия материал от нашите разсадници, на агрономите, че не определят добре подложката и т. н.“

Ние верваме, че тук авторът иска да каже, какво засажването или внезапното умирање на еденични главини в някои лозя върху американска подложка, известно изресяване или ненормално развитие на някои присадени лози и пр., може да се обесни и с теорията на Daniel. Не допускаме, обаче, че авторът иска да каже, какво преждевременното пропадане на цели лозя или на голяма част от лозите в сжщите, слабото плодородие, бжрзото заслабване, пожжлтяването и т. н., които не рядко се случават в присадените лозя, може да се отдават на причините, които Daniel излага.

Теорията на Daniel за дълбоките изменения в лозите, вследствие присаждането, е напълно оборена и щом е тжй, такива изменения или не сжществуват, или са много преувеличени; ако понекога се явяват някои слаби изменения, те се дължат главно на вжнштите условия, при които лозата е поставена да вирее. Поради това, вжпроса за качеството на гладкия и облагороден материал, употребяван за засаждане на нови лозя, този за адаптацията, за афинията и пр., тжй добре разгледани в книгата „Американските лози и вжзобнозление на лозята“, си остават вжпроси от първостепенно значение при новото лозарство.

Кой може да отрече факта, че добре узрелия пжрт от лозите дава при еднакви други условия добжр % на прихващане, дълготрайни и по-плодовити лозя и, че незрелия такжв е годен само за огня? Известно е сжщевременно, че за да узреят пжрчките на болшинството от американските лози и техните хибриди, употребявани в новото лозарство, е нужно сравнително доста голяма топлина през вегетационния период, а не винаги лозите-майки се намират при благоприятни в това отношение условия. Има, значи, доста чести случаи, при които за нови лозя се употребява недостатжчно узрел материал и право е, следователно, да се търси причината на западането на лозето или на част от главините на сжщото в качеството на употребения материал, в неговата зрелост.

Не трябва сжщо да се мисли, че определянето на подходящия сорт подложка за дадено место е сжвсем лесна работа и, че това определяне става винаги правилно.

Има случаи, когато „компетентната“ власт е препоржчала за место с тежка, дълбока и слабо варовита почва 101¹⁴ или 1202, т. е. две подложки с противоположна вискалтелност към почвата. Понеже пжрвия от тези два сорта се намира сравнително по-лесно и на по-ниска цена, лоза-

рят е взел и засадил облагородени лозови пръчки върху 101¹⁴. След втората или третата година се забелезва, че лозите не виреят добре – почват да заслабват и да се проредяват. Причината за това не може разбира се, да се отдава на закривяването на дръвесинестите съжди при спойката и вляването на паренхимата между съждите, нито пък на различията в хранителната способност на подложката и присадникът, както иска да каже Daniel. Тя е от по-друго естество. Тук има поставено да вирее едно растение в почва, съвсем различна от тази, която обича.

При възобновяването на лозята в България, общо взето, не се употребява винаги доброкачествен материал, не се влага достатъчно внимание при избора на подложката, нито пък въпроса за сродството на нашенските сортове лози с неколкото вида подложки, които се препоръчват, е добре проучен. Поради това, не може и не бива да си обясняваме, по-право казано, да извиняваме грешките, които се правят при възобновяване на лозята, с теорията на Daniel.

От досегашната работа в това отношение на местна почва, трябва да се черпи поука за бъдеще.

Из чужбина и чуждия печат.

Френското списание „Revue de Viticulture“ съобщава: „старата противоалколна група в камарата на депутатите е била възобновена в едно предварително събрание, държано на 19 март под председателството на дойената на парламента г-н Сейгфрид.

Повече от 70 депутати, принадлежащи на разни политически групи, са се записали, което число ще бъде, след поканата от г. г. Сейгфрид. Хериди Лафоит, още по-големо.

Всяки депутати са единодушни да се приложат най-ефикасни мерки за усилване борбата против алколизма, за да се избегне, даже с законодателни мерки, злоупотреблението с алкохола, който съживя расата и увеличава условията за разпространението на туберкулозата (охтиката).

Г-н П. Виала, който също се записал като народен представител от лозарските райони в антиалкоолната група, е взимал участие в разискванията за директивите, които трябва да бъдат възприети от групата. Той е по очил крайностите, в които попадат антиалкоолните дружества, като включват в индустриалния спирт и хигиеническите питиета каквото е виното; тези дружества са създали думата „винизъм“, която с „алкохолизма“ е подложена на същата борба и преследване.

Г-н П. Виала е високо протестирал против това погрешно схващане на антиалкоолните дружества и с няколко примери е показал, че в лозарските страни алкохолизмът не съществува и той е особно пакостен в тези райони на Франция и в онези страни, които не консомират виното; умереното употребление на виното е най-сигурното средство против алкохолизма.

Групата единодушно е признала тази истини, както и хигиеническата полза от употреблението на виното, сидхра (ябълково вино) и бирата; така също и едно минимално и частично употребление на ракията от вино (коняк) е средство за борба против алкохолизма.

Лозарите не могат освен да се присъединят към това решение на антиалкохолната група в камарата на депутатите и дадат своето сдействие за борба против злото от *истинския алкохолизъм*, както направиха против това от „абсентизма“ (употреблението на абсента). М-в.

Вносни митнически такси върху френските вина в Швейцария. Търговското съглашение между Швейцария и Испания бидейки в сила от 15. V. т. г., народностите, които се ползват с тарифите на най-благоприятствуваната страна, имат преимуществата дадени на Испания. По силата на туй тарифите върху френските и италиански вина са намалени в следните размери: натуралните вина в бжчви, със спиртно съдържание до 13°, които плащаха 32 франка на 100 литри, сега плащат 24 франка. Същите вина с 13° и повече спирт, са таксувани: червените 30 франка вместо досегашните 50, а белите 33 вместо 60.

Горното големо намаление, върху вноските такси на вината, ще даде възможност да се внесат големи количества френски и италиански вина в Швейцария, а туй пжк ще улесни и увеличи пиенето на последните. Изглежда че и швейцарците, за които нашите „псевдовъздържатели“ разправят легенди, не се боят от страшния (?) алкохолизъм причиняван от гроздовото вино (!?) за какъвто громко говорят „тжй наричащите се“ въздържатели.

Пролетните слани в Алжирия и Франция. В Алжирия, а особено в областта Орания, голяма част от предстоящата гроздова реколта е била унищожена от сланите, паднали на 17 и 20 април. В нея област, според съобщения на лозари, не е запомвана подобна катастрофална слана. Лозите на цели пространства са почернели — на много места не се вижда нито един зелен лист!

Ноемврийските мразове във Франция, и особено в Ю. Франция, както и тези от 30 март и 20 април също унищожиха голяма част от бъдащата реколта на френските лозя.

Националните горива *) Под горното заглавие четем следното: задачата за разрешаване в Béziers (Безие) е, преди всичко, лозарска задача. Касаеше се да се облекчи пазаря на спиртостите за човешка консомация от конкуренцията на индустриалните спиртове, като се докаже още един път, че спирта може да бъде употребен за гориво и че беше възможно да се постигне този резултат без да се накърняват уважителните интереси на земеделците от Север и на дистиляторите на захарно цвекло и на други материи способни, като напр. дървото, да дават индустриален спирт.

Подписаното съглашение от представителите на Север и Юг, което хроникарахме по-рано, ако бъде утвърдено от парламента, ще укаже най-благоотворно влияние върху успеха на нашето лозарство. По този случай не би могло достатъчно да се поздравят председателя и членовете на комисията, гдето можаха да изкарат благополучно едно начинание, което първоначално изглеждаше много мъчно реализуемо.

Победата не е още окончателна — туй трябва да се каже за да не се приспиваме върху преждевременни надежди. Тя би била веднагашна, ако ние притежавахме, в достатъчно количество, национални горива за да минем, от сега, без всякакви други; ние, обаче, още не сме стигнали до там.

За дълго време, а може би никога, ние не ще произведем достатъчно захарно цвекло и други корени за добиване 10-тиях милиони хектолитри спирт нужен за сегашните ни потреби. В туй отношение, обаче, ние може да намерим една значителна помощ в дистиляцията на дървата, която нашите специалисти изучават отдавна и економическото производство на която напоследък е било посочено. Дървата за горене малко се продават, следователно остават милиони кубически метри неизползувани. 10-тиях милиони хектари (един хектар = 10 декари) френски гори произвеждат годишно 17 милиона кубически метри дърва за горене, от които най-голяма част сега неизползувана, би доставила 3—4 милиони хектолитри спирт. Вжн от туй дървата биха могли да бъдат направо използвани — и това не е ново, понеже отдавна съществуват мотори с газометри, които се движат, било със смес от дървен кюмюр и дребни дърва, било само с дърва — без прибавка на кюмюр. Туй, което е ново, е приложението направено, върху земеделски и други трактори, с газоженни с „беден газ“. Именно да припомним какво на един конкурс в Issoudun, през 1921 г., един трактор Tourand Latil от 15—30 H. P. ореше с 3 лемежа с един газожен поддържан с гориво от дърва. Консомацията за 10 часов ден бе от 160 кгр. дърва и 20 кгр. дървен кюмюр, а впоследствие разносните бяха

*) Progrès agricole et viticole n° 20—14. V. т. г. (Виж „Лозар. Преглед“, кн. 5 т. г.).

5 б пџти по-малко от колкото с масло. Всичките тези въпроси се налагат и би требвало, за доброто на отечеството, да бждат бжрзо разрешени.

Така както напоследжк го пишеше г. J. B. Martin, ние бихме работили по-малко в интереса на „Standard Oil“ и на „Royal Deutch“ и за техните акционери, а повече в интереса на Франция.

Горните въпроси и положения бележим, защото накраме, че те имат голямо значение и за нашето общо земледелие, за общото ни икономическо състояние и специално за българското лозарство.

И. X.

С ж о б щ е н и я

— Състоянието на лозята тук до сега е добро. Ресата е доста много. Прецвџтяването стана с доста изресяване, което се джлжи до известна степен на слабите джждове, привалявайки при цвџтението и появяването на южния ветжр в продължение на 36 часа, но това което се запази предвџщава реколта много добра. Градушка падна в околните села, която унищожи лозята и други култури съвжршено. В нашето землище лозята останаха незасегнати.

Прехващането на младите лози е добро. Таз пролет се засадиха от 1500 до 2000 декара и то по-големата част съх стратифицирани лози.

До сега се извжршиха 2 пржскания и в по-ниските места 3. Пероноспора не се забелязва, нито други криптогамически болести. Повреди от червеи и шурци през пролетта нема. Надниците от 35 до 40 лева. Цената на виното от 7 до 8 л. литжра, а през март и април бе спаднало до 6 лева, поради нуждата от пари в производителите и слабото му дирене 30 на сто от производството е непродадено. Цената на ракията бе 60 ст. на градус през март и април, а сега е от 75 до 80 ст. градус, която не съответствува даже на спирта. При това положение сме в криза и лозарите в смущение.

Цената на рафията е 22 — 24 л. кгр., на синия камжк 23—26 л. Състоянието на маточиците е много добро. Редовните джждове благоприятствуват за разтежа им и обработването им е по-усжрдно, поради пласирането на целото миналогодишно производство.

Пазаря на черешите таз година бе много добр. Цената бе много добра—от 4 до 8 л. кгр. Наплива на тжрговци бе голям и това даде потик на производителите кжм овощарството. Износ стана на около 70 вагона череши. Реколтата на кайсиите е добра. Цената им варира между 8—10 л. кгр.

От 2—3 години овощните джрвета са нападнати от Монилия, която ги застрашава, обаче борбата е слаба.

гр. Лесковец, 20 юни 1922 г.

В. Калянджиев.

— Сведения за лозята и вината в Пазарджишко. Сжстоянието на лозята ни до сега беше отлично: вегетация буйна, рожба отлична. Макар че три четвърти от старите ни лозя страдат от филоксера, все пак голема част от тях обещават добра реколта.

Таз година, като никоя друга, лозарите проявяват големо внимание към лозята си. Не се жали ни труд, ни време, нито пари; некои вече пржскат и четвърти пжт.

Условия за рвзвитието на гжбните болести по лозята през изтеклия м. май немаше, обаче, с настжпването на м. юни, горещините се увеличиха и валежите, макар и незначителни, зачестиха всеки ден, вследствие на което *балсарата* (маната) не закжсня да се появи още на 8 т. м. по Згарлийските лозя, а след некой и друг ден на ред, а на места и вжв формата и на *сиво гниење* (*rot gris*). И така лозарите почнаха да се оплакват вече, че гроздето им „капело.“

Антрокнозата (чернилката) всека година редовно се появява тук и то преди балсарата, най-вече по полските лозя, особено тези, засадени покрай реките. За жалост, обаче, лозарите ни сжвсем не познават тази стара болест и я оставят спокойно да вжрлува.

С ужас забелезваме още и появяването из разни лозарски села на страшния *л зов молец*, който изглежда да е вече вжв втората си генерация.

Мнозина лозари, забелязвайки този нов и непознат за тех опасен животински неприятел за лозарството ни, се чудат и постоянно се питат каква ефикасна борба да заведат против него.

Работната ржка с настжпването на жетвата става от ден на ден все по-оскждна и по-скжпа.

Тжрговията на вината и ракиите продължава да бжде в пжлен страшен застои. Изход от това положение до сега нема никакжв. Мнозина лозари, между другото, виждат още как лошо приготвените им вина, или по-право казано „*петиоти*“, да се развалят и да стават за нищо негодни.

Да ли тази грозна винарска и вжобще стопанска криза, която от ден на ден става все по-страшна, ще вразуми и стрестне джржава и народ, не се знае, обаче едно е явно, че близжк и голям фалит ни очаква.

Пазарджик, 14 юни 1922 г.

Сжобщава: Наблюдател

— В лозята ни се е появил в упостошителен размер „гроздовия молец“ (*Tortrix botrana*). *Описание*: Гжсеницата има джлжина от 8—10 мм., цвета на гжсеницата е жлто-зелен, на главата и предните три чифта крака черно, останалите

имат цвета на гжсеничката. Напада изключително гроздето, като го обвива с една паяжина и изяжда зърната.

Препоръчителните средства за борба против този молец, като ламбите, Неслеровата тинктура и Дюфуровата смес са мъчно приложими и доста скъпи. Ако науката е открила ново по-ефикасно средство за борба против този бич на лозарството, моля да ми бжде съобщено веднага и поместено във въпроси и отговори на списанието.

с. Кара-Мусал (Т. Пазарджишко), 10 юни 1922 г.

С почитание: Ив. Левичаров

Б. р. За лозовия молец е писано миналите години, а тази година в кн. 2—4 на „Лоз. Преглед“, стр. 48.

* * *

— Тази година лозята беха добри и обещаваха отлична реколта, но на 19 т. м. падна градушка, която отне голяма част от плода на лозята в известни места. Маточниците са почти запазени, защото не сж в лозята, а в отделни черти (местности), укоренилищата избиха добре, но вследствие много студеното и непостояно време вървят много мудно, което нещо ще се отрази зле на процента. Цената на виното варира между 11—13 л. литъра и слабо се търси.

с. Змеево (Ст. Загорско), 22 юни 1922 г.

Съобщава: Ив. Хр. Найденов

В ж п р о с

Господине Редакторе,

През 1920 год. засадих 800 лози. През първата година отиваха отлично, втората сжщо. През третата година покараха добре, с много реса, летораста доста буйни, но ресата окапа сжвсем преди и през време на цвтенето. От пероноспора и други гжбни болести нема нито следа. Пржскани са лозите и обработвани редовно. Подложка монтикола, а присадници: памид, димят, гжмза, шасла доре и гранд ноар. Миналата година (1921) посадих друго лозе с подложка монтикола и присадник памид, подложка шасла-берландиери 41 в. с присадници димят и шасла-доре, то отива на летораста отлично, но от ресата остана едва половината.

Моля наставления за запазване лозята от изресяване.

с. Ветрен, (Т.-Пазарджик), 2. VI. 1922 г.

С почитание: Христо Бл. Разпопов

О т г о в о р

Вероятността за изресяване на лозето ви вследствие лошото време при цвтенето е изключена, защото тази година общо взето цвтенето на лозите стана при сравнително благоприятно време.

Най-вероятното е изресяването да се дължи на големата буйност на лозите, още повече като се вземе предвид, че сж върху подложка монтикола, която е силно растяща и кара присадника да изресява.

С течение на времето буйността на лозите намалява, а заедно с това и изресяването. До тогава, обаче, най-добре е да се използва буйността на лозите в плод, чрез подходяща подрезка.

Друго добро средство против изресяването е и кършенето, като се пречупват ластарите на 4–6 листа над последната реса.

Д. Б.

Х р о н и к а

Г-н Министра на Земледелието и Държ. Имоти е назначил комисия, на която е възложил да приготви законопроект за борба против фалшификацията на гроздовите произведения. В комисията ще участвуват секретаря на сжюза М. Михайлов и редактора на „Лозарски Преглед“ И. Хранков.

Умоляват се г. г. членовете на сжюза и абонатите на списанието, когато изпращат суми до сжюза или редакцията на списанието, да съобщават за какво ги изпращат.

К н и ж н и н а

Получиха се в редакцията:

Посаждане и отгледване на нововъзобновените лозя с американски лози — *резидба на нововъзобновените лози*, № 11 от библиотека „Нова Лоза“, от Цв. Пенев, управител на държавния лозов расадник при гр. Лом, 1922 г. Цена 25 лева.

Земледелска практика, списание за лозарство, овощарство, пчеларство, винарство, земледелие, скотоводство, бубарство, строеж, домакинство, год. III, кн. VI, София, юний 1922 г. Годишен абонамент 25 лева.

Списание на сжюза на популярните банки, г. II, кн. 1, София, 1 юлий 1922 г., годишен абонамент 75 лева.

Списание на земеделските изпитателни институти в България, за природонаучни и стопански изследвания из областта на земледелието, II г. кн. 3 и 4, годишен абонамент 50 лева, за ученици и студенти 45 лева, София.

Известия на Българската Търговска Индустириална Камара, седмичен търговски информационен вестник, г. VI, бр. 12 и 13, годишен абонамент 60 лева.

Винарски вестник, г. I, бр. 11, 1 юли 1922 г. гр. Русе, годишен абонамент 45 лева.

Вестник на кооперативните дружества в Сухиндол, г. III, бр. 12, годишен абонамент 12 лева.

Наредби на Министерството на Земледелието и държавните имоти, г. IV, бр. 14.

ПРОДЪЛЖАВА СЕ ПОДПИСКАТА ЗА СПИСАНИЕ

„ЛОЗАРСКИ ПРЕГЛЕД“

ГОДИНА VII (1922)

Орган на сюза на Българските лозари-винари.

СПИСАНИЕ „ЛОЗАРСКИ ПРЕГЛЕД“

се урежда и издава в София с сътрудничеството на специалисти-агрономи (лозари-винари) из цяла България.

ГОДИШНИЯ АБОНАМЕНТ Е 50 ЛВ. ПРЕДПЛАТЕНИ.

Всичко, що се отнася до списанието, да се изпраща до редакцията — София.

Списание „Лозарски Преглед“ ще съдържа:

1. Уводни статии от икономически характер по навремени въпроси.
2. Статии по лозарството — сезонни въпроси.
3. Статии по винарството — „ „
4. Статии по пепиниерството — „ „
5. Сведения от кореспонденти от всичките центрове на България за състоянието на лозята.
6. Извадки от научни трудове — наши и чужди.
7. Рецензии и трибуна.
8. Сведения из живота на лозарско-винарските дружества, кооперации и пр.
9. Въпроси и отговори. Последните в форма на практически съвети.
10. Бюлетин за пазарните цени на лозарско-винарски продукти и материали у нас и в странство.
11. Хроника.

== Лозари, Винари, ==

Набавете си „РЪКОВОДСТВО ПО ВИНАРСТВО“ от
И. И. Хранков, II-ро поправено и допълнено издание.

Не се скъпете за 20 л., защото всеки, който го има,
ще избегне много неприятности и грижи по приготвянето и
обработването на вината си, следователно ще спести стотици
и хиляди левове каквито мнозина ежегодно губят.

Изданието е от Сюза на лозарите и винарите.

За поръчка от един екземпляр, да се прибавя 2'25 л.
за изпращане препоръчано.

От Сюза.

Тази книжка се изпраща само на стари абонати и пла-
тилите тази година с молба неплатилите стари да се издъл-
жат веднага, или да върнат книжката, заедно с преди-
душните, ако не желаят да получават списанието.

Лозари и винари, четете „Лозарски Преглед“ и давайте
обявленията си чрез него.

Всеки, сжзнаващ професионалните си интереси лозар и
винар, е длъжен да получава и си плаща единственното
лозарско-винарско списание „Лозарски Преглед“. Престъп-
ления вършат всички, които чакат услуги от списанието и
Сюза без да дават поне по стотинка, а оставят едно мал-
цинство да плаща и издържа списанието.

За Г-на

Общо Винарско Акционерно Д-во „НАСЛАДА“

СОФИЯ

Телефон :
1834

за телеграми :
„Наслада“.

Капитал 3,000,000 лева напълно внесен
склад бул. „Фердинанд“, 190.

Производство и продажба

на всекакви

коняци, вермути и ликиори

покупко-продажба

на местни вина и ракии.

Продажба

рафия, лозарски помпи и др.

Искайте оферти